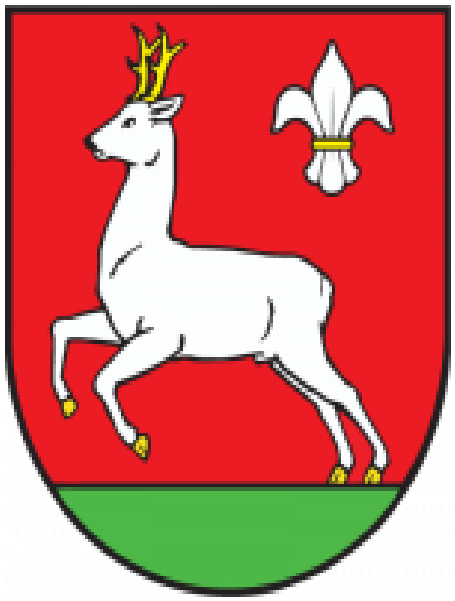

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE VEĽATY

JANUÁR 2023

Základné údaje:

Kraj:	Košický kraj
Okres:	Trebišov
Prvá písomná zmienka:	1220
Nadmorská výška:	155
Rozloha:	12,04 km2
Počet obyvateľov:	811 (31.12.2022)
Hustota obyvateľstva:	44,71 obyv./km2
PSČ:	076 15
Štatistická územná jednotka:	543845
Adresa:	Obecný úrad Veľaty Staničná 8/12 076 15 Veľaty
Telefón:	056/66 86 830
E-mail:	ocu@velaty.sk
Web:	http://www.velaty.sk/
IČO:	00332020
DIČ:	2020773612

OBSAH

1	**ÚVOD**	
1.1.	***Zámer spracovania Programu rozvoja obce***	***6***
1.2	***Harmonogram spracovania PRO***	***7***
1.3	***Metódy zapojenia verejnosti do prípravy PRO***	***8***
1.4	***Východiskové a koncepčné dokumenty***	***9***
2	**ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE**	
2.1	***História obce***	***14***
2.2	Prírodné podmienky	14
2.2.1	Geomorfológia	15
2.2.2	Pôda	15
2.2.3	Hydrologické pomery	16
2.2.4	Klimatické pomery	16
2.2.5	Živočíšstvo	17
2.2.6	Rastlinstvo	19
2.2.6.1	Hodnotenie biotickej kvality vegetácie	19
2.3	***Ľudské zdroje***	**19**
2.3.1	*Obyvateľstvo*	*19*
2.3.2	*Náboženstvo*	21
2.4	***Vzdelávanie a štruktúra školských zariadení***	***21***
2.5	***Ekonomické zdroje*** /nezamestnanosť, štruktúra zamestnanosti	21
2.5.1	*Nezamestnanosť*	*23*
2.6	***Materiálne a fyzické zdroje***	***23***
2.6.1	*Zariadenia občianskej vybavenosti*	*23*
2.6.2	*Rozvoj bývania*	*24*
2.6.3	*Zdravotníctvo*	*24*
2.6.4	*Šport a rekreácia*	*24*
2.6.5	*Kultúra*	*25*
2.6.6	*Podnikateľské subjekty*	*25*
2.6.7	*Cestovný ruch*	25
2.7	***Technická infraštruktúra***	***26***
2.7.1	*Železničná doprava*	*26*
2.7.2	*Cestná doprava*	*26*
2.7.3	*Obslužné a prístupové komunikácie*	*26*
2.7.4	*Hromadná doprava*	*26*

2.7.5	Zásobovanie pitnou vodou	27
2.7.6	Kanalizácia a čistenie odpadových vôd	27
2.7.7	Zásobovanie elektrickou energiou	27
2.7.8	Verejné osvetlenie	27
2.7.9	Energetické zariadenia	28
2.7.10	Telekomunikačné zariadenia	28
2.7.11	Diaľkové káble	28
2.7.12	Rozhlas a televízia	28
2.7.13	Miestny rozhlas	28
2.7.14	Plyn	29
2.8	**Životné prostredie**	**29**
2.8.1	Ochrana pred povodňami	29
2.8.2	Odpadové hospodárstvo	29
2.8.3	Ovzdušie	30
2.9	**Samospráva**	**30**
2.10	**Rozpočet obce**	**31**
2.11	**Ex-post hodnotenie predchádzajúceho PHSR**	**31**
2.12	**Analýza externého prostredia**	**31**
2.13	**STEEP analýza**	**34**
2.14	**SWOT analýza**	**35**
2.15	**Strategická časť**	**39**
2.15.1	Vízia obce	39
2.15.2	Formulácia a návrh stratégie	39
2.16	**Programová časť**	**45**
2.16.1	Opatrenia a projekty	45
2.17	**Realizačná časť**	**49**
2.17.1	Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie PRO	49
2.17.2	Systém hodnotenia a monitorovania PRO	50
2.17.3	Akčný plán	50
2.18	**Finančná časť**	**54**
2.18.1	Indikatívny finančný plán počas celej realizácie PRO	54
2.18.2	Viac zdrojové financovanie jednotlivých projektov	55
2.18.3	Systém hodnotenia a zaraďovania projektov do financovania	56
2.19	**Záver**	**59**

1. ÚVOD

Program rozvoja obce /ďalej len PRO/ Veľaty s výhľadom do roku 2027 je základný a kľúčový dokument pre riadenie obce, ktorý vychádza z poznania situácie a konkrétnych potrieb obyvateľov, podnikateľských subjektov, záujmových skupín a ďalších subjektov na území a formuje svoju predstavu o budúcnosti. Bol spracovaný na základe zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov. Je to strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce určuje strategické ciele a priority rozvoja obce. Je nástrojom na napĺňanie vízie smerovania a rozvoja obce.

1.1 Zámer spracovania - Programu rozvoja obce

Program rozvoja obce Veľaty bol spracovaný ako strategický dokument pre rozvoj a riadenia obce, ktorý je nositeľom rozvojovej politiky obce, predstáv jej vedenia a obyvateľov o smerovaní rozvoja obce. Spracovaním PRO dáva obec najavo svoj záujem o svoju budúcnosť ako aj budúcnosť svojich obyvateľov, pričom v podobe dokumentu PRO získava obec nástroj na aktívne riadenie rozvoja. Spracovaný PRO je jedným zo základných princípov politiky európskej únie – princíp programovania. PRO oprávňuje obec uchádzať sa o finančnú podporu na realizáciu projektov zo štrukturálnych fondov Európskej únie.

FORMULÁR Č. Ú 1 – ZÁMER SPRACOVANIA PRO

Zámer spracovania PRO	
Názov dokumentu:	Program rozvoja obce Veľaty na roky 2023-2027
Forma spracovania:	Pracovníci samosprávy Externí odborníci – spolupráca
	Riadenie procesu spracovania: Pracovné skupiny zložené z vedenia obce, zamestnancov, poslancov OZ a komisií. Zapojenie

	verejnosti a komunikácia s verejnosťou prebiehala prostredníctvom verejnej informačnej tabule, webovej stránke obce
Obdobie spracovania:	PRO bol spracovaný v období január 2023 – marec 2023. Harmonogram spracovania je uvedený v nasledujúcej tabuľke.
Financovanie spracovania:	Náklady spojené so spracovaním PRO hradila obec z vlastných nákladov, z rozpočtu obce.

1.2 Harmonogram spracovania PRO

Harmonogram spracovania PRO bol vypracovaný na základe zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z.z., ktorý definuje Program rozvoja obce ako strednodobý programový dokument, ktorý obsahuje analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, stanovenie cieľov, úloh vo všetkých oblastiach života obce. Harmonogram spracovania Programu rozvoja obce bol odhadnutý na 3 mesiace. Nasledujúca tabuľka predstavuje stručný harmonogram spracovania podľa jednotlivých častí PRO.

FORMULÁR Č. Ú 3 – HARMONOGRAM SPRACOVANIA PRO

Harmonogram spracovania PRO:	**Termín:**
Úvod	**01/2023**
Analytická časť	**02/2023**
Strategická časť	**02/2023**
Programová časť	**02/2023**
Realizačná časť	**02/2023**
Finančná časť	**02/2023**

Prvým krokom harmonogramu spracovania PRO bolo zostavenie a schválenie zámeru PRO obecným zastupiteľstvom. V rámci úvodných príprav bolo iniciované zriadenie riadiacej a pracovnej skupiny. Nasledujúcim krokom bolo zverejnenie informácie o spracovaní PRO a komunikácie s občanmi prostredníctvom webovej stránky obce. Analýza vnútorného a vonkajšieho prostredia a získanie podkladov pre analytickú časť bola ďalším krokom. Ex post hodnotenie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce z minulého obdobia bolo potrebné pre získanie vstupných informácií do programovej časti. Spracovanie východísk pre strategickú časť a vypracovanie strategickej vízie a formulácia strategických cieľov a opatrení vyústilo do návrhu aktivít a prípravy projektov. Vypracovanie akčného plánu, systému monitorovania, hodnotenia a aktualizácie PRO je výstupom strategickej a programovej časti PRO. Finančný rámec pre realizáciu PRO a výber projektov v súlade s finančno-ekonomickými možnosťami predstavuje finančnú časť spracovania PRO.

1.3 Metódy zapojenia verejnosti do prípravy PRO

Od prvého kroku prípravy **s**pracovania PRO bola verejnosť zapojená do tohto procesu. Na úradnej tabuli bol zverejnený oznam o začatí prípravy PRO a o stave spracovania PRO.

FORMULÁR Č. Ú 7 – METÓDY ZAPOJENIA VEREJNOSTI DO PRÍPRAVY PRO

Metóda	Informovanie verejnosti	Informovanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály			
Verejné informačné tabule	**áno**		
Informačné formuláre, tabuľky	**áno**		
Využitie existujúcich médií			

Zverejňovanie informácií na webovej stránke obce	**áno**		
Stretnutia			
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi/ skupinami	**áno**	**áno**	**áno**
Návšteva v dotknutom území	**áno**	**áno**	**áno**
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov	**áno**	**áno**	**áno**
Rozhovory a prieskumy			
Dotazník pre záujmové skupiny	**áno**	**áno**	
Dotazník na širokú verejnosť	**áno**	**áno**	
Poradné skupiny			
Miestne poradné skupiny	**áno**	**áno**	**áno**

1.4 Východiskové a koncepčné dokumenty

Pri spracovaní Programu rozvoja obce Veľaty boli definované ciele a opatrenia v súlade s programovými dokumentmi regionálneho rozvoja, národného, regionálneho a miestneho rozvoja.

Podpora regionálneho rozvoja sa uskutočňuje v súlade s programovaním na:

Miestnej úrovni:

- Územný plán obce
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce
- Rozpočet obce

- Program odpadového hospodárstva

Národnej úrovni:

- Partnerská dohoda - definuje stratégiu a priority pre efektívne a účinné využívanie fondov EÚ. Jedná sa o základný národný dokument, ktorý zastrešuje všetky Operačné programy SR pre programovacie obdobie 2021-2027
- Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2021- 2027 – identifikuje z pohľadu Európskej komisie hlavné rozvojové potreby s možnosťou financovania opatrení v rámci fondov Spoločného strategického rámca EÚ v podmienkach SR
- Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programovacie obdobie 2021 – 2027
- Integrovaný regionálny operačný program /IROP/

Nadnárodnej úrovni

- Stratégia EÚ 2020 a projekt Európa 2030
- Spoločný strategický rámec Európskej komisie
- Nariadenia Európskej komisie
- CENTROPE - Správa o regionálnom rozvoji
- CENTROPE - Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry
- CENTROPE - Stratégia ľudského kapitálu
- CENTROPE - Stratégia v oblasti vedomostného regiónu
- CENTROPE - Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+
- CENTROPE - Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu do roku 2030
- Národný /regionálny/ rozvojový plán – hlavný dokument pre vyjednanie podpory zo Štrukturálnych fondov Európskej u niektorých
- Sektorové operačné programy – taktické dokumenty vytvorené na úrovni ministerstiev, ktoré rozpracovali problémové celky, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie z EÚ
- Regionálne operačné programy

Obec Veľaty má pri napĺňaní svojich cieľov a priorít hospodárskeho a sociálneho rozvoja možnosti využívať nasledujúce operačné programy a ostatné dotačné schémy:

Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov:

Názov dokumentu	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu	Zdroj
Národná stratégia regionálneho rozvoja SR /NSRR/	2030	národná	www.telecom.gov.sk
Program rozvoja vidieka SR	2020	národná	www.mpsr.sk
Integrovaný regionálny operačný program	2020	národná	www.mpsr.sk
Operačný program Ľudské zdroje	2020	národná	www.employment.gov.sk
Operačný program kvalita životného prostredia	2020	národná	www.opzp.sk
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja KSK	2022	regionálna	www.vucke.sk

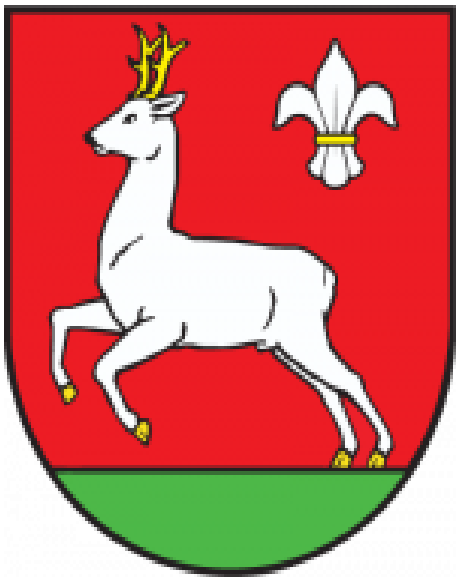

ANALYTICKÁ ČASŤ

PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE VEĽATY

2. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE

Tabuľka č. 1

Základná charakteristika obce Veľaty (k 31.12.2022)

Názov okresu	**Trebišov**
PSČ	**076 15**
Prvá písomná zmienka	**1220**
Celková výmera územia /km2/	**12,04 km2**
Kód obce	**543845**
Názov kraja	**Košický**
Telefónne smerové číslo	**056**
Nadmorská výška m n. m.	**155**
Hustota obyvateľstva na km2	**44,71**

Obec Veľaty patrí do juhozápadnej časti Východoslovenskej nížiny od Zemplínskych vrchov. Územie obce má členitý povrch a tvorí ho predovšetkým orná pôda, les, ovocné sady, záhrady, lúky a vinice.

2.1 História obce

Skúmané územie bolo v minulosti začlenené do Zemplínskej župy, v súčasnosti administratívne patrí do okresu Trebišov. Obec Veľaty. leží v juhozápadnej časti Východoslovenskej nížiny, na odlesnenej pahorkatine pod Zemplínskymi vrchmi, sa v nadmorskej výške 155 m.

Prvú písomnú zmienku o obci Veľaty možno nájsť vo Varadínskom registri z roku 1220, ktorej sa uvádza pod názvom Villa Velchea. Pôvodný názov Velchcea sa v priebehu historického vývoja menil na Velethe /1417/, Welatin /1786/, Veľaty a Velatin /1720/. Súčasný názov obce sa používa nepretržite od roku 1927.

V druhej polovici 16.storočia /1558/ sa uvádza ako majiteľ obce Michal Perényi, ale o desaťročie neskôr už Imrich Leokos. V sčítacom súpise z roku 1598 patrila rozhodujúca časť majetkov v obci Mikulášovi Bornemiszovi.

Rozvoj obce v 18. storočí významne ovplyvnila slovenská a ruthénska kolonizácia, v dôsledku ktorej sa do opustených usadlostí stredného Zemplína sťahovalo obyvateľstvo zo severovýchodných častí Uhorska. Ruthénske obyvateľstvo bolo prevažne grécko-katolíckeho vierovyznania. Na rozvoj obce v tomto čase poukazujú dostupné demografické údaje z roku 1787. Podľa nich tvorilo vtedajší Velatín už 54 domov a 418 obyvateľov.

V polovici 18. storočia /1748/ zobral obec do zálohy Ján Okolicsányi a neskôr sa stala majetkom rodiny Almássyovcov, ktorá mala honosné sídlo v Hraňskom kaštieli. Od Almássyovcov kúpil majetky vo Veľatoch gróf Csáky, ktorý dal postaviť dnes už neexistujúci objekt kaštieľa.

Na prelome 19. a 20. storočia mal najväčší majetkový podiel v obci gróf Alexander Andrássy. Veľaty boli v tomto čase slovenskou obcou, v ktorej žilo v 120 domoch 788 obyvateľov. Spolu s veľkostatkom patril Andrássyovcom aj kaštieľ, ktorý ho dali architektonicky dotvoriť a zveľadiť. Kaštieľ však v roku 1928 vyhorel.

Koncom 19. storočia existovali pri prameni slanej zásaditej jódovej vody miestne kúpele na liečenie katarov horných dýchacích ciest a vnútorných, najmä zažívacích chorôb a štítnej žľazy. Kúpele schátrali najmä potom, keď gróf Alexander Andrássy obmedzil vstup občanov do parku.

2.2 Prírodné podmienky

2.2.1 Geomorfológia

Riešené územie Veľaty rozdeľuje na dva základné orografické podcelky. Pahorkatinová oblasť, ktorá pozostáva zo Zemplínskych vrchov, ktoré zaberajú južnú časť územia. Sú prevažne hladko modelované so sklonom do 17%. Mierne až stredné svahy sú členené výmoľovou eróziou. V reliéfe sa priamo odráža charakter predkvarterného podkladu. Vstup do obce zo severnej resp. severovýchodnej časti predstavuje údolie Chlmca ako úvalinovitú dolinu nížinných pahorkatín, v rámci erózno-akumulačných foriem reliéfu.

Zo súčasných reliéfotvorných procesov sa vyskytujú fluviálne a stráňové procesy, z ktorých sa v nive Chlmca uplatňuje fluviány akumulačno-erózny proces a vo zvyšnej časti územia slabý fluviálny proces s miernym pohybom svahových hmôt v pahorkatinách s dominanciou rozovretých úvalinovitých dolín.

2.2.2 Pôda

Takmer polovicu pôd územia zaberajú hnedozeme so svojim subtypmi. Tieto pôdy sú lokalizované prevažne na svahovitých častiach Zemplínskych vrchov. Necelých 20% pôd územia predstavujú fluvizeme na nivách v okolí potoka Chlmec. V oblasti sú zastúpené aj pôdne typy ako hnedozeme, černice a na vápencoch rendziny.

Tabuľka č. 2 – Pôdny fond obce Veľaty

Rok	2019	2020	2021	2022
Celková výmera	1204	1204	1204	1204
Poľnohospodárska pôda	683	683	683	683
Orná pôda	563	563	536	563
Záhrady	48	48	48	48
Trvalé trávnaté porasty	72	72	72	72
Nepoľnohospodárska pôda	521	521	521	521
Lesy	439	439	439	439

Vodné plochy	**2**	**2**	**2**	**2**
Zastavané plochy a nádvoria	**32**	**32**	**32**	**32**
Ostatné plochy	**48**	**48**	**48**	**48**

2.2.3 Hydrologické pomery

Opisované územie (Oú) spadá celkovo do hlavného povodia Bodrogu /číslo hydrologického poradia 4-30/, ktoré vzniklo sútokom riek Latorica, Laborec a Ondava, ktoré majú nížinný charakter. Severnú časť katastrálneho územia Veľaty hydrologicky ovplyvňuje potok Chlmec, do ktorého sa vlievajú menšie potôčiky riešeného územia.

Priamo cez obec nepreteká žiaden potok, územie je odvodnené sústavou rigólov. Vo východnej časti katastra v lesíku pri štátnej ceste vyviera Hrčeľský potok. Tieto vodné toky patria medzi toky s dažďovo-snehovým typom odtoku s akumuláciou vôd v decembri až januári. Vysokou vodnosťou v marci až apríli, s najnižšími prietokmi v septembri, s podružným maximom v druhej polovici novembra až začiatkom decembra a s nízkymi stavmi od polovice júla do konca septembra.

V riešenom území sa podľa Správy o vodohospodárskej bilancii vôd v Slovenskej republike za rok 2006 nenachádzajú žiadni významní odberatelia povrchových či podzemných vôd.

2.2.4 Klimatické pomery

Klimatické charakteristiky územia sú stanovené na základe údajov Slovenského hydrometeorologického ústavu:

- priemerná teplota v januári - 3,8^{o}C
- priemerná teplota v júli 20,3^{o}C
- počet letných dní 67 dni
- teplota vzduchu pod 0-77 dní
- prevládajúci smer vetra severný – 40%
- priemerný úhrn zrážok v lete 355 m. m.
- priemerný úhrn zrážok v zime 209 m. m.
- počet dní so snehovou pokrývkou 96 dní

- maximum snehovej pokrývky 30 cm
- potenciálny výpar za rok 724 mm
- priemerný počet mrazivých dní 80-100 dní

2.2.5 Živočíšstvo

Riešené územie k.ú. Veľaty je začlenené k panónskemu úseku eurosibírskej provincie stepí. Živočíšstvo je zastúpené boreálnymi, mediteránnymi a stepnoremiálnymi prvkami. Rôznorodosť biotopov v území /vodné toky až suché xerotermné biotopy / je predpokladom výskytu počtu druhov fauny na pomerne malom území.

Charakteristické druhy:

- **obojživelníky:** ropucha obyčajná (*Bufo bufo*), hrabavka škvrnitá (*Pelobates fuscus),* skokan zelený (*Rana esculenta)*
- **plazy**: jašterica obyčajná *(Lacerta agilis),* užovka obyčajná *(Natrix natrix),*
- **vtáky:** škovránok poľný *(Alauda arvensis),* kačica divá *(Anas platyrhynchos*), kačica chrapačka *(Anas querquedula),* myšiarka ušatá *(Asto otus),* myšiak hôrny (Buteo buteo), stehlík obyčajný *(Carduelis carduelis),* bocian biely *(Ciconia ciconia),* kaňa močiarna *(Circus aeruginosus),* glezg obyčajný (*Coccogthraustes coccothrautes),* kukučka obyčajná *(Cuculus canorus)*, ďateľ veľký *(Dendrocopos major),* pinka obyčajná *(Feringilla coelebs),* včelárik zlatý *(Merops apiaster),* vrabec poľný *(Passer montanus),* bažant obyčajný *(Phasianus colchicus*), straka obyčajná *(Pica pica),* hrdlička poľná *(Streptopelia turtus),* jarabica poľná *(Perdis perdix);*
- **cicavce**: zajac poľný *(Lepus europeus),* hraboš poľný *(Microtus agrestis),* netopier vodný *(Myotis daubentoni),* piskor obyčajný *(Sores araneus),* sviňa divá *(Sus scrofa),* líška obyčajná *(Vulpes vulpex),* krt obyčajný *(Talpa europea).*

Živočíšne spoločenstvá v riešenom území môžeme teda na základe pozorovania rozdeliť do 5 typov biotopov:

1. Biotopy lesnej vegetácie
2. Biotopy krajinnej zelene, nízkej devinej vegetácie a lesných lemov – sú veľmi pozitívne pre toto územie s veľkým významom pre krajinu. Vyznačujú sa veľkou

druhovu diverzitou, vyváženosťou druhov a skupín. Dominantné skupiny sú: spevavce, dravce, sovy, holuby, ďatle. Zabezpečujú stabilitu biocenóz.

3. Biotopy lúk a pasienkov – sú pozitívne s významom pre poľnohospodársku krajinu. Druhová diverzita je znížená, menšia vyváženosťou druhov a skupín. Dominantné rady sú: spevavce.
4. Biotopy vodných plôch.
5. Biotopy intenzívne využívaných lúk, pasienkov a polí – viď druhové zloženie uvedené vyššie.
6. Biotopy ľudských sídel a pridomových záhrad – synantropné druhy.

Osobitne chránené časti prírody a krajiny

Veľkoplošné chránené územia:	nie sú vyhlásené
Maloplošné chránené územia:	nezasahuje do riešeného územia
Chránené stromy:	chránený strom Platan západný
Časti prírody pripravované na ochranu	nie sú pripravované

Územia NATURA 2000

Chránené vtáčie územia /CHVÚ	CHVÚ Ondavská rovina nezasahuje riešené k.ú.
Navrhované územia európskeho významu	nezasahuje riešené územie
Chránený strom Platan vo Veľatoch	
Chránené vtáčie územie Ondavská rovina	

2.2.5 Rastlinstvo

Genofondovo významné lokality, ktoré v danom priestore predstavujú ekostabilizačné plochy:

- park v obci s chránenou drevinou platan západný (*Platanus occidentalis)*

Park predstavuje lokalitu v blízkosti školy, pomerne zachovalú a krajinársky zaujímavú. Dôvod ochrany: habitus, vedecká náučná a estetická hodnota. Blízkosť pri samotnom sídle a prepojenie miestneho biokoridoru tvoreného z brehových porastov odvodňovacieho kanála s predmetnou lokalitou dáva priestoru jedinečný potenciál ako perspektívna oddychová zóna pre miestne obyvateľstvo. Agrocenózy v katastrálnom území obce Veľaty sú tvorené otvorenou poľnohospodárskou krajinou s výskytom solitérov a skupinovým zastúpením krovitej a stromovej vegetácie, v severnej časti ráz územia dotvárajú lesné spoločenstvá.

2.2.5.1 Hodnotenie biotickej kvality vegetácie

Pri hodnotení biotickej kvality vegetácie sme vychádzali z druhového zloženia a štruktúrnych vlastností porastov vegetácie. Bioticky najvyššiu kvalitu dosahujú lesné porasty /taktiež park v obci/ s vplyvom pohoria Zemplínske Vrchy. Plochy s prirodzenou, rozptýlenou aj skupinovou stromovou a krovinou zeleňou tvorenou druhmi vŕb sú významným biotopom vtáctva. Nižšiu úroveň majú lokality existujúcich miestnych biocentier. Bioticky najnižšie hodnotenie pripisujeme aglomeráciám a agrokultúram v predmetnom území.

2.3 Ľudské zdroje

Nasledujúca časť prezentuje vývoj a štruktúru obyvateľstva podľa jednotlivých charakteristík, ako vek, prírastok, úbytok, migračné saldo, národnosť, náboženstvo.

2.3.1 Obyvateľstvo

V obci Veľaty je od roku 2011 vyrovnaný stav bývajúceho obyvateľstva. V obci je k 31.12.2022 evidovaných 811 obyvateľov. V rámci celkového počtu obyvateľov predstavujú ženy 51% a muži 49% obyvateľov.

Tabuľka č. 3 – Bývajúce obyvateľstvo v obci Veľaty

Rok	2019	2020	2021	2022
Spolu	788	787	802	811

Tabuľka č. 4 – Rozdelenie obyvateľstva podľa pohlavia

Rok	2019	2020	2021	2022
Muži	393	393	399	404
Ženy	395	394	403	407

Tabuľka č. 5 – Celkový prírastok obyvateľstva obce Veľaty

Kategória/rok	2019	2020	2021	2022
Narodení	8	7	3	5
Zomrelí	6	10	13	15
Prirodzený prírastok	2	3	10	10

Tabuľka č. 6 – Migračné saldo obce Veľaty

Kategória/rok	2019	2020	2021	2022
Prisťahovaní	15	5	12	25
Vysťahovaní	16	17	11	10
Migračné saldo	1	12	1	15

Tabuľka č. 7 – Národnostná štruktúra obyvateľstva obce Veľaty

Národnosť/rok	1991	2001	2011	2021
Slovenská	815	819	838	810
Maďarská	5	2	1	1
Iné	22	10	0	0
Spolu	842	831	839	802

Podľa posledného sčítania obyvateľov, domov a bytov v obci Veľaty žilo najviac obyvateľov slovenskej národnosti (838). V obci žije jeden občan maďarskej národnosti.

2.3.2 Náboženstvo

Tabuľka č. 8 – Náboženská štruktúra obyvateľstva obce Veľaty

Náboženské vyznanie	1991	2001	2011	2021
Rímskokatolícka cirkev	451	468	493	466
Gréckokatolícka cirkev	274	292	318	311
Pravoslávna cirkev	0	5	12	10
Reformovaná kresťanská cirkev	1	7	1	1
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	0	0	4	3
Nezistené	116	59	11	11
Spolu	842	831	839	802

2.4 Vzdelávanie a štruktúra školských zriadení

Tabuľka č. 9 – Obyvateľstvo podľa najvyššieho skončeného stupňa školského vzdelania obce Veľaty

Školské vzdelanie	1991	2001	2011	2021
Základné	399	375	202	230
Učňovské/bez maturity	293	228	83	75
Stredné bez maturity	4	4	21	15
Úplne stredné odborné učňovské	97	56	150	22
Úplne stredné odborné- maturita	0	95	282	320
Úplne stredné všeobecné	28	34	38	42
Vysokoškolské spolu	21	39	63	98
Spolu	842	831	839	802

V obci Veľaty je zriadená materská škola, ktorej zriaďovateľom je obec Veľaty. Materskú školu v súčasnosti navštevuje 20 detí. Vývoj počtu žiakov navštevujúcich materskú školu za posledných 7 rokov je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 10 – Počet žiakov navštevujúcich Materskú školu

Školský rok	2019/2020	2020/2021	2021/2022	202/2023
Počet žiakov	21	16	22	20

V obci sa nachádza základná škola, ktorej zriaďovateľom je obec. V súčasnosti základnú školu navštevuje 13 žiakov.

Tabuľka č. 11. – Počet žiakov navštevujúcich Základnú školu

Školský rok	2019/2020	2020/2021	2021/2022	202/2023
Počet žiakov	16	17	17	13

2.5. Ekonomické zdroje /nezamestnanosť, štruktúra zamestnanosti

2.5.1 Nezamestnanosť

Tabuľka č. 12 – Evidovaní uchádzači o zamestnanie

Pohlavie/rok	2019	2020	2021	2022
Muži	19	20	24	16
Ženy	19	22	19	16
Spolu	38	42	43	32

Najviac evidovaných uchádzačov o zamestnanie z obyvateľov obce bolo v roku 2005, kedy ich bolo 91. Od tohto roku, má tento ukazovateľ klesajúcu tendenciu. K 31.12.2015 bolo evidovaných nezamestnaných 58 obyvateľov ako uchádzačov o zamestnanie, z toho 17 mužov a 39 žien. V okrese Trebišov dosiahla nezamestnanosť k 30.12.2022 12.08% a okres bol na 7 mieste v evidencii najvyššej nezamestnanosti.

2.6. Materiálne a fyzické zdroje

2.6.1 Zariadenia občianskej vybavenosti

Vybavenosť obce je na dobrej úrovni. Poskytuje miestnym obyvateľom, ale aj návštevníkom priemerný komfort. Obec sa sústavne snaží o vylepšenie kvality života obce a do budúcna sa uvažuje s výstavbou relaxačno-oddychových zón a cyklotrasy.

Obytné plochy a plochy občianskej vybavenosti zaberajú podstatnú časť územia obce. Prevláda zástavba izolovaných rodinných domov. V obci sa nachádza Základná škola a Materská škola bez právnej subjektivity. Ich zriaďovateľom je obec. Občianska vybavenosť a služby sú v obci na dobrej úrovni. V obci sa nachádzajú potraviny s veľmi dobrou a najmä blízkou dostupnosťou. Svojim obyvateľom poskytuje svoje služby obecný úrad. V obci sa nachádza Kultúrny dom, Dom smútku, Základná škola, Materská škola, Zdravotné stredisko, Lekáreň, Hasičovňa, Fitness centrum.

Tabuľka č. 13 – Občianska vybavenosť

1.	Obecný úrad
2.	Kultúrny dom
3.	Dom smútku
4.	Rímskokatolícky kostol
5.	Gréckokatolícky kostol
6.	Futbalové ihrisko, šatne
7.	Posilňovňa – fitness
8.	Základná škola
9.	Materská škola
10.	Potraviny 2x
11.	Pohostinstvo 2x

2.6.2 Rozvoj bývania

Tabuľka č. 14 – Domový fond

Domový fond	**1991**	**2001**	**2011**	**2021**
Rodinné domy	**231**	**239**	**243**	**245**
Bytové domy	**2**	**2**	**3**	**4**
Ostatné budovy	**1**	**2**	**2**	**2**
Spolu	**234**	**243**	**248**	**251**

2.6.3 Zdravotníctvo

V obci sa nachádza zdravotné stredisko s ambulanciou všeobecného lekára. V obci je taktiež lekáreň. V meste Trebišov je nemocnica s poliklinikou, kde sa nachádzajú aj špecializované ambulancie.

2.6.4 Šport a rekreácia

Pre rekreáciu a športové vyžitie obyvateľov sa využíva futbalové ihrisko a fitness centrum. Každý rok sa v obci organizuje „Futbalový víkend“ a „Veľatský lesný beh“.

2.6.5 Kultúra

Obec každoročne organizuje Dni obce Veľaty. V obci nie sú zastúpené žiadne kultúrne organizácie.

2.6.6 Podnikateľské subjekty a inštitúcie

Na území obce sú registrované tieto podnikateľské subjekty:

Tabuľka č. 15 – Podnikateľské subjekty

Názov organizácie	**Predmet podnikania**
Slavomír Rusňák – Aqua Mária	hotelierstvo
Roland Rusňák – Route 77	pohostinstvo
Marián Bindas – VAMA	pohostinstvo
Zuzana Repovská	potraviny
Rastislav Garanský – GARNEO	obchodná činnosť
Richard Rusňák – Aqua farm, s.r.o.	poľnohospodárstvo
GBS PRO, s.r.o.	služby z oblasti IT
Ján Kolesár -JaKo	SHR
Slavomír Rusňák	SHR
Marián Timko	SHR
Peter Ivanič - P&D&T, s.r.o.	Stavebno-obchodná činnosť

2.6.7 Cestovný ruch

Na území obce sa nachádza ubytovacie zariadenie – Aqua Mária, ktoré poskytuje občanom wellnes, bazény a športové ihriská.

2.6 Technická infraštruktúra

2.7.1 Železničná doprava

Na území obce sa nachádza jednokoľajná elektrifikovaná železničná trať Michaľany – Medzilaborce.

2.7.2 Cestná doprava

Obec Veľaty je na nadradenú dopravnú sieť napojená cestami I. a III. triedy. Severovýchodným až južným dopravným ťahom je cesta tr. I/79 so smerom Trebišov – Veľaty - Slovenské Nové Mesto. Na cestu I/79 sa pripája cesta III/552 19 Michaľany – Veľaty – Hrčeľ - Novosad. Cesta I/79 sa napája na cestu I/50 so smerom Košice – Michalovce v obci Hriadky. Táto cesta je hlavnou európskou cestou E50 v trase Košice-Michalovce - štátna hranica SR/UA.

2.7.3 Obslužné a prístupové komunikácie

Ostatné obecné komunikácie majú charakter obslužných komunikácií funkčných tried C2 a C3.

Povrchové vody z komunikácií sú prevažne odvedené priečnym a pozdĺžnym sklonom konštrukcie do existujúcich otvorených rigolov. Časť povrchových vôd je z komunikácií odvedená priečnym a pozdĺžnym sklonom konštrukcie do nespevnenej krajnice a okolitého terénu, vzhľadom na to, že daná lokalita nemá dažďovú kanalizáciu.

2.7.4 Hromadná doprava

Hlavnú cestnú dopravnú sieť tvorí štátna cesta I/79 Trebišov – Slovenské Nové Mesto – Kráľovský Chlmec, ktorou je obec spojená s okresným mestom Trebišov a taktiež aj s cestným hraničným prechodom do Maďarskej republiky v Slovenskom Novom Meste.

Obec je napojená na ďalšiu dopravnú sieť v smere východ – západ, ktorú tvorí štátna cesta III/55219 Hrčeľ – Michaľany.

Miestne komunikácie v obci dosahujú dĺžku 4 km a dĺžku chodníkov 2 km. Kvalita štátnych ciest je vyhovujúca. V r. 2004 a 2011 sa v obci vykonala rekonštrukcia časti miestnych ciest, chodníkov a lávok. V roku 2022-23 obec pokračuje s výstavbou chodníkov a úpravou parku. Hromadná autobusová doprava je zabezpečovaná značným počtom autobusových liniek prechádzajúcich cez obec v pracovné dni a v obmedzenom rozsahu i v dňoch pracovného voľna.

2.7.5 Zásobovanie pitnou vodou

V obci Veľaty je vybudovaný vodovod v majetku obce, ktorý prevádzkuje VVS a.s. Košice. Vodovod je zásobovaný pitnou vodou zo skupinového vodovodu Trebišov – Borša s akumuláciou vody vo vodojeme Veľaty s objemom 2x1000 m^3.

2.7.6 Kanalizácia a čistenie odpadových vôd

Obec nemá v súčasnosti vybudovanú kanalizačnú sieť. Obec v roku 2022 získala stavebné povolenie na výstavbu čističky a kanalizačnej siete. Odpadové vody sú likvidované individuálne, vypúšťaním do domových žúmp, ktoré sú vo väčšine prípadov z technického hľadiska nevyhovujúce.

2.7.7 Zásobovanie elektrickou energiou

Obec Veľaty je zásobovaná elektrickou energiou z S 110/22 kVA Trebišov s inštalovanými transformátormi o výkone 2 x 40 MVA.

2.7.8 Verejné osvetlenie

Verejné osvetlenie v obci je umiestnené ako súčasť NN siete. Rozvod VO je realizovaný vodičom AIFe, upevneným na spodnej strane konzol NN siete.

V rámci rekonštrukcie osvetlenia sú svietidlá postupne nahradené novými svietidlami s použitím šetriacich žiariviek 35 W.

2.7.9 Energetické zariadenia

Priamo cez katastrálne územie obce Veľaty prechádza nadzemné elektrické vedenie W428 Moldava – Veľké Kapušany, prevádzkované Slovenskou elektrizačnou prenosovou sústavou, a. s. Bratislava.

2.7.10 Telekomunikačné zariadenia

Miestna telefónna sieť je riešená kombinovane, t. j. úložnými i vzdušnými káblami na drevených stĺpoch po okraji miestnych komunikácií. Pokrývajú celé územie obce a umožňujú napojenie účastníckych staníc domovými prípojkami. Prípojky sú zrealizované závesnými káblami z uličných zdrojov, jednotlivo alebo združovaním, pomocou PCM.

Telefónni účastníci sú pripojení na telefónnu ústredňu Veľaty, ktorá je umiestnená v objekte „Pošty“.

2.7.11 Diaľkové káble

Na riešené územie prichádza diaľkový optický kábel /DOK/ od obce Michaľany popri ceste III/552 19 až k objektu pošty. Od objektu pošty DOK pokračuje pozdĺž cesty k zdravotného stredisku, kde pokračuje k železničnej stanici a ďalej popod železnicu smerom do obce Lastovce.

2.7.12 Rozhlas a televízia

Príjem televízneho a rozhlasového vysielača Dubník je na prevažnej časti územia obce dobrý. Ostatné televízne stanice sú prijímané prostredníctvom satelitných prijímačov.

2.7.13 Miestny rozhlas

Rozvod miestneho rozhlasu v obci je urobený na betónových stožiaroch, ústredňa je situovaná v budove obecného úradu.

2.7.14 Plyn

Obec Veľaty je plynofikovaná. Má vybudované plynárenské zariadenia pre dodávku a prepravu zemného plynu, ktoré zabezpečuje jeho využitie pre vykurovanie, ohrev teplej vody a varenie v objektoch rodinných domov a v objektoch občianskej vybavenosti.

2.8 Životné prostredie

2.8.1 Ochrana pred povodňami a správa povodí

Obcou nepreteká žiadna rieka ani potok.

2.8.2 Odpadové hospodárstvo

Komunálny a separovaný odpad obce zabezpečuje akciová spoločnosť KOSIT, a.s. Na území obce vzniká predovšetkým komunálny odpad, ktorý je produkovaný obyvateľmi. Komunálny odpad je vyvážaný v súčasnosti 1krát do mesiaca. Obec má zavedený separovaný zber. Obyvatelia obce sústreďujú a triedia odpad do vriec/plasty, papier, sklo/ a vyváža sa podľa vopred určeného a schváleného harmonogramu.

Tabuľka č. 16 – Produkcia a zneškodnenie odpadu k 31.12.2021 v t a k 31. 12. 2022

Druh odpadu	Zneškodnené množstvo	Zneškodnené množstvo
Komunálny odpad	**60,99**	**54,08**
Plasty	**13,63**	**11,48**
Sklo	**13,27**	**12,22**
Stavebný odpad	**1,04**	**0,68**
Kovy	**13,30**	**6,49**
Elektro a nebezpečný odpad	**16,27**	**12,17**

2.8.3 Ovzdušie

V obci sa nenachádzajú veľké zdroje znečisťovania ovzdušia. Na celkovú kvalitu ovzdušia má vplyv smer emisií z komínov, ktorý závisí od meteorologických podmienok, hlavne od smeru prevládajúcich vetrov. Potenciálnymi prevádzkovateľmi s malým zdrojom znečistenia ovzdušia sú osoby právnické aj fyzické s oprávnením na podnikanie. Títo zodpovedajú za vypúšťanie znečisťujúcich látok do ovzdušia.

2.9 Samospráva

Samospráva obce je vedená starostom obce. Obecné zastupiteľstvo tvorí 7 poslancov. Pri obecnom zastupiteľstve pôsobia tieto komisie:

- Bytová komisia
- Komisia na kontrolu funkcií činnosti zamestnaní a majetkových pomerov.
- Ďalšie komisie budú zriadené podľa potreby občanov *ad hoc*

Na obecnom úrade pôsobia 3 zamestnanci. V Materskej škole pracujú 6 zamestnanci a na Základnej škole pôsobia 4 zamestnanci.

2.10 Rozpočet obce

Tabuľka č. 17 – Rozpočet obce

Príjmy/Výdavky/rok	2019	2020	2021	2022
Bežné príjmy	419.404	423.404	427.673	465.407
Bežné výdavky	382.814	394.845	417.570	455.830
Kapitálové príjmy	54.250	111.359	26.032	138.766
Kapitálové výdavky	175.903	337.518	24.738	17.445
Príjmové FO	127.734	127.734	5.790	8.330
Výdavkové FO	9.662	108.376	2.525	139.220
Príjmy celkom	601.388	842.076	459.495	612.503
Výdavky celkom	568.379	840.739	444.833	612.495

2.11 Ex-post hodnotenie predchádzajúceho PHSR

Ex-post hodnotenie PHSR poskytuje komplexný prehľad všetkých realizovaných projektov a podporných aktivít v predchádzajúcom období (2015-2020), ktoré boli financované alebo spolufinancované samosprávou.

2.12 Analýza externého prostredia

Vonkajšie prostredie je určované Európskou úniou a legislatívou Slovenskej republiky. V danej oblasti je smerodajný najmä Národný program reforiem Slovenskej republiky platný pre roky 2015 a 2020. Jedná sa o opatrenia, ktoré sa vláda zaviazala plniť v nasledujúcom období:

Program stability Slovenska na roky 2021-2024

- Zachovanie výnosu a zvýšenie úspešnosti DPH
- Registračné pokladnice pre lekárov a iné profesie
- Zrážková daň na finančných a nefinančných benefitov od farmaceutických spoločností pre lekárov
- Ročné zúčtovanie Sociálnej poisťovne
- Úspory na mzdách /ESO/
- Úspory na medzispotrebe/ESO/

Efektívnosť verejných výdavkov

- Transformácia a zlučovanie podriadených organizácií kapitol štátneho rozpočtu v rámci ESO
- Zlepšenie finančného riadenia a hospodárenia poskytovateľov zdravotnej starostlivosti
- Vyrovnané hospodárenie fakultných a univerzitných nemocníc
- Implementácia prvej fázy e-health ESO1
- Výdavkové priority -zvýšenie miezd učiteľom, zamestnancom úradov práce, kapacít materských škôl
- Výstavba diaľnic

Boj proti daňovým podvodom a analytické kapacity

- Tretia etapa akčného plánu formou opatrení na zlepšenie výberu daní: najmä centralizácia informácií z mýtneho systému, registra motorových vozidiel a obyvateľstva, prístup k informáciám o účtoch prešetrovaných osôb a firiem. Zavedenie insolventného registra, registra diskvalifikovaných osôb a ratingu daňových subjektov. Okrem toho sa zriadia špecializované senáty na krajských súdoch so zameraním na daňovú oblasť
- Posilnenie analytických kapacít a vybudovanie analytickej jednotky na Finančnej správe SR
- Zverejňovanie platenia DPPO.

Služby zamestnanosti, dlhodobá nezamestnanosť

- Prioritizovanie poradenských a individuálnych verejných služieb zamestnanosti vrátane zvýšenia ich administratívnych kapacít s cieľom zlepšenia prístupu k zamestnaniu pre dlhodobo nezamestnané osoby, pracovníkov s nízkou kvalifikáciou, starších ľudí a žien.
- Poskytovanie kariérneho poradenstva pre dospelých na zlepšenie uplatniteľnosti na trhu práce.
- Centralizácia databázy uchádzačov o zamestnanie a poberateľov sociálnych dávok, kompletizácia a prepojenie s relevantnými inštitúciami.
- Analýza čistej účinnosti a efektívnosti výdavkov jednotlivých opatrení aktívnej politiky trhu práce.
- Posilnenie finančných motivácií zamestnať sa – súbeh dávky v hmotnej núdze a mzdy.

Predškolské zariadenia

- Budovanie nových zariadení služieb starostlivosti o dieťa.
- Rozšírenie kapacít materských škôl, rozšírenie existujúcich foriem výchovy a vzdelávania o prípravné triedy materskej školy a zvýšenie časovej dotácie pre predškolské vzdelávanie.

Nezamestnanosť mladých

- Prijatie systému záruk pre mladých ľudí do 29 rokov.
- Identifikácia sektorovej potreby zručnosti na trhu práce a dopytu po kvalifikovanej pracovnej sile prostredníctvom Národnej sústavy povolaní /NSP/.

Odborné vzdelávanie a postavenie učiteľov

- Zvyšovanie miezd učiteľov
- Lepšie zapojenie zamestnávateľov a zamestnávateľských zväzov do systému odborného vzdelávania a prípravy, podpora odbornej praxe žiakov vykonávanej priamo v podnikoch a zmeny v normatívnom financovaní odborného regionálneho školstva s cieľom posilniť kvalitu odborného vzdelávania.

Marginalizované rómske komunity

- Zvyšovanie počtu asistentov učiteľov
- Vydávanie učebníc a učebných textov v slovenskom a v rómskom jazyku.

Výskum a vývoj

- Opatrenia z Akčného plánu stratégie RIS3.
- Transparentnosť regulácie sieťových odvetví.
- Hodnotenie potreby ďalšej regulácie.
- Zverejňovanie analýzy ku všetkým zásadnejším zmenám politík regulačného obdobia.
- Vybudovanie dátového centra na webovom sídle URSO.

Prepájanie sústav a sietí

- Prepojenie plynárenských sietí s Poľskom a Maďarskom.
- Prepojenie elektrizačných sústav s Maďarskom.

Energetická efektívnosť v podnikoch

- Podpora energetických auditov pre malé a stredné firmy.
- Implementácia smernice o energetickej efektívnosti.

Verejná služba

- Reforma štátnej služby.
- Model prevádzky Integrovaných obslužných miest.
- Grantový program pre posilnenie analytických kapacít vo VS.
- ESO – Efektívna, spoľahlivá a otvorená štátna správa.

Justícia

- Skrátenie dĺžky súdneho konania.
- Elektronický súdny spis.
- Zavedenie elektronickej Zbierky zákonov SR.

2.13 STEEP Analýza

Externé prostredie je prostredie, na ktoré obec nemá vplyv a nemôže ho nijakým spôsobom ovplyvniť. Naopak, toto prostredie ovplyvňuje obec a tá nemá inú možnosť ako sa prvkom tohto prostredie čo najlepšie prispôsobiť. Táto analýza predvída budúci možný vývoj a oblasti, ktoré môžu ovplyvniť riešenie problémov, plánov a výziev, ktoré si obec zadefinovala ako prioritné pre svoj rozvoj.

Tabuľka č. 18 – STEEP Analýza

Sociálna oblasť	Technologická oblasť	Ekonomická oblasť	Ekologická oblasť	Politická oblasť	Oblasť hodnôt
Demografické zmeny obyvateľov	Využívanie IKT na komunikáciu	Využívanie štrukturálnych fondov EÚ, grantov na	Objavenie dosiaľ neidentifikovaných	Pripravenosť vlády SR na čerpanie finančných	Zmena postojov obyvateľov

	s obyvateľmi obce	realizáciu projektov	ekologických zdrojov znečistenia	prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ	obce a záujem o veci verejné
Nárast kriminality, chudoby, MRK	Rast výskumu, vývoja, inovácií	Dobudovanie infraštruktúry	Zhoršenie kvality ovzdušia	Proces verejného obstarávania a s ním spojená legislatíva	

2.14 SWOT Analýza

Nasledujúca SWOT analýza sa zameriava na silné, slabé stránky, príležitostí a ohrozenia prioritných rozvojových oblastí. Na základe tejto analýzy budú formulované hlavné rozvojové ciele. Sledovať a vyhodnocovať vývojové trendy v regióne v neustále meniacom sa vonkajšom prostredí, určiť smer vývoja ako príležitosť alebo hrozbu je v súčasnosti pre obec Veľaty nevyhnutná. Účelom SWOT analýzy je posúdenie vnútorných predpokladov k uskutočneniu rozvojového zámeru a rozbor príležitostí a ohrození z vonkajšieho prostredia (potreby obyvateľov a ostatných subjektov pôsobiacich na území obce).

Tabuľka č. 19 – SWOT Analýza

Silné stránky

- Blízkosť obce od okresného mesta Trebišov a krajského mesta Košice
- Blízkosť štátnej hranice s Maďarskou republikou
- Plne plynofikovaná
- Vhodné klimatické podmienky a pretrvávajúca tradícia poľnohospodárstva
- Atraktívne prostredie pre rozvoj cestovného ruchu
- Široké zastúpenie zariadení občianskej vybavenosti
- Existencia ZŠ a MŠ, zdravotnícke zariadenie a lekáreň
- Existencia športovísk /futbalové ihrisko, posilňovňa
- Existencia futbalového klubu a jeho zázemia
- Bohaté kultúrne, športové a cirkevné tradície
- Kvalifikovaná pracovná sila
- Separácia odpadu

- Spolupráca so susednými obcami Mikroregiónu ROŇAVA /14 obcí/
  A MAS ROŇAVA /12 obcí/
- Kultúrno-historický potenciál obce /Park Alexandra Andrássyho, pivničné priestory kaštieľa/
- Prírodný prameň – Slaná studňa

Slabé stránky

- Nevybudovaná kanalizácia a ČOV
- Poškodené obecné cesty
- Nedostatočná sieť miestnych chodníkov
- Nevybudované cyklistické chodníky a cyklotrasy pre domácich obyvateľov a návštevníkov obce
- Nízky počet malých a stredných podnikateľov v obci
- Nepriaznivá demografická krivka obyvateľstva
- Nezamestnanosť obyvateľov obce
- Nepriaznivá kvalifikačná štruktúra nezamestnaných
- Málo pracovných príležitostí na vidieku
- Chýbajúce služby v obci /klub seniorov/
- Absencia oddychových a rekreačných zón, parkov, detských ihrísk

Príležitosti

- Dostatok úrodnej pôdy vhodnej na rozvoj poľnohospodárstva
- Ekologické poľnohospodárstvo (ekofarmy)
- Vysoké kultúrne povedomie obyvateľstva
- Zvyšujúca sa atraktivita bývania na vidieku
- Manuálna zručnosť obyvateľov
- Diverzifikácia ekonomickej základne vidieka využitím prírodných a kultúrnych hodnôt
- Zlepšenie demografickej štruktúry vytvorením podmienok a zatraktívnením regiónu pre mladé rodiny
- Rozvoj malého a stredného podnikania súvisiaceho s cestovným ruchom a tradičnými remeslami, s maximálnym využitím podporných programov
- Širšie využitie súčasného potenciálu športových a kultúrnych zariadení

- Budovanie cyklistických chodníkov popri cestách
- Získanie strategického investora do regiónu
- Rekonštrukcia verejného osvetlenia, zníženie energetickej náročnosti
- Možnosť získania finančných prostriedkov z EÚ a národných zdrojov
- Využitie kultúrno-historického potenciálu na rozvoj cestovného ruchu regiónu

Ohrozenia

- Málo investícií pre rozvoj cestovného ruchu
- Nedostatočný rozvoj podnikateľskej infraštruktúry
- Nevybudovaná infraštruktúra pre cestný ruch
- Odliv mladých kvalifikovaných odborníkov
- Znižovanie reálnej úrovne príjmov miestnych rozpočtov, čo môže obmedziť financovanie rozvojových projektov z programov EÚ a iných zdrojov
- Nárast nezamestnanosti
- Nedostatočná ochota obyvateľstva prispôsobiť sa novým podmienkam a nárokom
- Zvyšovanie počtu obyvateľov žijúcich na hranici chudoby
- Nízke environmentálne povedomie obyvateľov

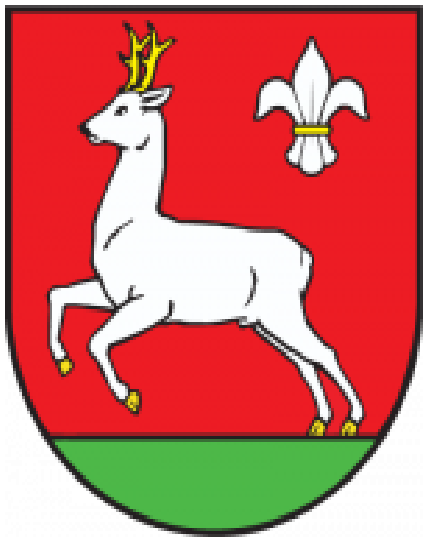

STRATEGICKÁ ČASŤ

PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE VEĽATY

2.15 Strategická časť

Strategická časť PRO nadväzuje na analytickú časť. Záver analytickej časti obsahuje SWOT Analýzu. Strategická časť obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifík a určí hlavné ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky. Strategická časť obsahuje víziu obce, formuláciu a návrh stratégie a výber a popis strategických cieľov v jednotlivých oblastiach rozvoja obce.

2.15.1 Vízia obce

Pri stanovení vízie obce Veľaty sme prihliadali na fakt, že pristupuje k dlhodobému Horizontu na 10-15 rokov. Vízia by mala byť v súlade s Národnou stratégiou regionálneho rozvoja SR a Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického kraja.
V komparácií s ostatnými členskými štátmi EÚ dosiahla SR za posledné viac ako dve dekády dynamického hospodárskeho a sociálneho vývoja významný spoločenský pokrok. Postupnou realizáciou rozvojových projektov, podporných programov, vrátane štrukturálnych reforiem a systémových zmien, dochádzalo k modernizácií a modifikácií odvetvovo-sektorovej štruktúry hospodárstva ako i konvergencií SR k ekonomicky vyspelým štátom. Vízia regionálneho rozvoja predstavuje stav, ku ktorému má Slovensko za niekoľko rokov dospieť- vymedzuje rámec pre definovanie strategických cieľov a priorít na obdobie 2023 až 2027 s výhľadom do roku 2030, ako aj postupy na ich dosiahnutie. Vízia regionálneho rozvoja Slovenska je definovaná takto:

„Slovensko ako krajina s vysokou kvalitou života občanov vo všetkých regiónoch. Regionálna politika umožňujúca každému regiónu využívať svoje danosti na prospech svojho trvalo udržateľného hospodárskeho, sociálneho a územného rozvoja, a tým rozvoja Slovenskej republiky ako vysoko vyspelého, hospodársky, politicky a sociálne súdržného štátu, sebavedomého člena Európskej únie.“

Počas realizácie aktualizovanej Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR bude pri plánovacích procesoch uplatňovaný integrovaný prístup orientovaný smerom k udržateľnému sociálnemu, ekonomickému, environmentálnemu a územnému rozvoju regiónov. Očakáva sa, že regióny budú schopné efektívne využíva svoj vnútorný potenciál ako svoju konkurenčnú

výhodu s cieľom zvyšovať kvalitu života obyvateľov a v rámci jednotlivých regiónov budú znižované vnútroregionálne rozdiely.

Vízia PHSR Košického samosprávneho kraja pre roky 2023 – 2027 je nasledujúca:

„Vzájomná spolupráca jednotlivých aktérov z akademickej, podnikateľskej a verejnej obce s cieľom mobilizácie sociálneho kapitálu obyvateľov Košického kraja pri hľadaní riešení aktuálnych problémov v oblasti regionálneho rozvoja".

S ohľadom na vyššie uvedené dokumenty na národnej a regionálnej úrovni, si obec Veľaty určila nasledujúcu víziu:

„Obec Veľaty, je obec rozvíjajúca sa v oblasti občianskej vybavenosti, technickej infraštruktúry, životného prostredia. Poskytujúca atraktívne prostredie pre rozvoj cestovného ruchu a rozvoj ľudských zdrojov v záujme zvyšovania životnej úrovne svojich obyvateľov."

2.15.2 Formulácia a návrh stratégie

V procese prípravy stratégie je pre presnejšie potreby programového obdobia 2023 – 2027 vhodné stanoviť strategický cieľ /globálny cieľ/, ktorý povedie k naplneniu dlhodobej vízie rozvoja obce Veľaty zameranej na rozvoj v programovom období 2023-2027. V tejto súvislosti je potrebné brať do úvahy hlavné ciele stratégie „Európa 2030".

Hlavný cieľ	Indikátor
ZAMESTNANOSŤ	
Zvýšiť mieru zamestnanosti obyvateľstva vo veku 20-64 r. zo súčasných 65% na min. 72%	Miera zamestnanosti obyvateľov vo veku 20-64 rokov

VÝSKUM A VÝVOJ

Dosiahnuť cieľ investovať do výskumu a vývoja 1,2% HDP najmä zlepšovaním podmienok pre Investície súkromného sektoru do výskumu a vývoja	Hrubé domáce výdavky a výskum /GERD/ výskum

ZMENA KLÍMY A ENERGETICKÁ UDRŽATEĽNOSŤ

Znížiť emisie skleníkových plynovo minimálne 13% v porovnaní s úrovňami z roku 2005	Emisie skleníkových plynov
Zvýšiť podiel obnoviteľných zdrojov energie o 14%	Podiel obnoviteľných zdrojov energie na konečnej spotrebe energie
Zvýšiť energetickú účinnosť o 11%	Energetická účinnosť ekonomiky

VZDELÁVANIE

Znížiť mieru predčasného ukončenia školskej dochádzky pod 6%	Počet ľudí, ktorí predčasne ukončili školskú dochádzku
Zvýšiť podiel obyvateľstva s ukončeným vysokoškolským vzdelaním zo súčasných 27% na minimálne 40%	Počet študentov podľa pohlavia vo veku 30-34 rokov

BOJ PROTI CHUDOBE

Znížiť počet obyvateľov, ktorí sú ohrození chudobou a sociálnym vylúčením na 17,2%	Počet ľudí žijúcich pod hranicou chudoby alebo sociálne vylúčené osoby

Pre stanovenie strategického cieľa obce Veľaty sa zdá najprijateľnejšie prevziať filozofiu a snažiť sa priblížiť sa k strategickým cieľom vyplývajúcich z Národnej stratégie regionálneho rozvoja Slovenskej republiky /Uznesenie Vlády SR č. 222, máj 2014/. Uvedený materiál je v súlade s inými strategickými a koncepčnými dokumentmi /vrátane dokumentu Európa 2030/, v oblasti politiky súdržnosti nadväzuje na Partnerskú dohodu SR na roky 2021-2027, v oblasti územného rozvoja je stratégia koordinovaná s Koncepciou územného rozvoja Slovenska. Prostredníctvom nástrojov politiky rozvoja tento dokument nadväzuje aj na realizáciu rozvojových programov financovaných zo štátneho rozpočtu a doplnkových zdrojov financovania. Aktualizácia národnej stratégie hodnotí východiskový stav a predkladá princípy zásadného smerovania v prioritných oblastiach, na ktoré je potrebné v súlade so stratégiou „Európa 2030“ klásť v regionálnom rozvoji Slovenskej republiky hlavný dôraz.

„Strategickým cieľom rozvoja obce Veľaty na roky 2023-2027 je vytvoriť podmienky pre zvýšenie kvality života obyvateľov obce, pre zvýšenie jej konkurencieschopnosti a ekonomickej výkonnosti s vyváženým rozvojom oblastí udržateľného rozvoja".

Formulár – Tabuľka č. 20 Strategické ciele a opatrenia

PO1: Prioritná oblasť – sociálna

Cieľom sociálnej oblasti je starostlivosť o ľudské zdroje a zvýšenie ich kvality

- Sociálna starostlivosť
- Bezpečnosť
- Šport a kultúra

PO2: Prioritná oblasť – hospodárska

Cieľom hospodárskej oblasti je udržovanie ekonomickej výkonnosti a zvyšovanie konkurencieschopnosti obce vo väzba na rozvoj CR

- Podnikateľské prostredie a rozvoj CR
- Technická infraštruktúra
- Občianska vybavenosť

PO3: Prioritná oblasť – environmentálna

Cieľom environmentálnej oblasti je ochrana a tvorba životného prostredia

- Environmentálna infraštruktúra
- Odpadové hospodárstvo
- Obnoviteľné zdroje

Tabuľka č. 21 – Stratégia obce Veľaty na roky 2023 - 2027

PO1: Prioritná oblasť – sociálna

Oblasť sociálnej starostlivosti:

- Opatrenie 1.1.
  Komplexná starostlivosť o sociálne znevýhodnené skupiny občanov

Oblasť bezpečnosti:

- Opatrenie 1.2
  Bezpečná obec – vybudovanie kamerového systému

Oblasť športu a kultúry:

- Opatrenie 1.3
  Výstavba oddychových zón, revitalizácia parku a futbalového areálu

- Opatrenie 1.4
  Výstavba cyklochodníkov v obci vo väzbe na regionálne cyklotrasy

PO2: Prioritná oblasť – hospodárska

Oblasť podnikateľského prostredia, malých a stredných podnikov:

- Opatrenie 2.1
  Podpora podnikateľov a zvýšenie zamestnanosti v obci

Oblasť technickej infraštruktúry:

- Opatrenie 2.2.
  Rekonštrukcia miestnych komunikácií, rigolov, chodníkov, verejných priestranstiev, cyklotrasy

Oblasť občianskej vybavenosti:

- Opatrenie 2.3.
  Zníženie energetickej náročnosti obecných budov (OcÚ, KD, MŠ, ZŠ)

- Opatrenie 2.4.
  Rekonštrukcia obecných zariadení /Materská škola/

- Opatrenie 2.5.
  Výstavba obecných bytov

PO3: Prioritná oblasť – environmentálna

Oblasť environmentálnej infraštruktúry:

- Opatrenie 3.1
  Neznečisťujme si životné prostredie

- Opatrenie 3.2.
  Úsporné osvetlená obec

Oblasť odpadového hospodárstva:

- Opatrenie 3.3.
  Účinný a udržateľný systém odpadového hospodárstva – zvýšenie kvality života v obci

Oblasť obnoviteľných zdrojov:

- Opatrenie 3.4.
  Využívanie obnoviteľných zdrojov energie a šetrenie životného prostredia

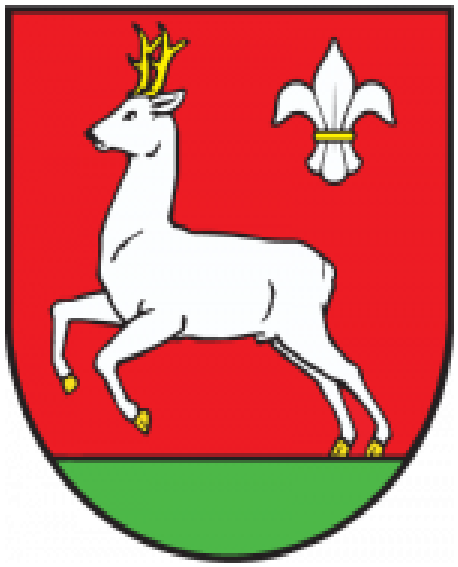

PROGRAMOVÁ ČASŤ

PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE VEĽATY

2.16 Programová časť

Programová časť Programu rozvoja obce nadväzuje na strategická časť a obsahuje opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritným oblastiam. Zmyslom programovej časti je jej príspevok k splneniu stanoveného strategického cieľa „**Vytvoriť podmienky pre zvýšenie kvality života obyvateľov obce, pre zvýšenie jej konkurencieschopnosti a ekonomickej výkonnosti s vyváženým rozvojom oblastí trvale udržateľného rozvoja“.**

Programová časť PRO Veľaty obsahuje celkový prehľad projektov v jednotlivých oblastiach stratégie a základný návrh ukazovateľov je hodnotenie programu rozvoja. Po schválení PRO sa pozornosť obce sústredí na hľadanie možností financovania jednotlivých projektov a efektívne využívanie týchto možností.

2.16.1 Opatrenia a projekty

Obec Veľaty sa v nasledujúcom období 2023 – 2027 rozhodla venovať trom prioritným oblastiam a to sociálnej, hospodárskej a environmentálnej. Špecifikácia opatrení a navrhované aktivity a projekty sú uvedené v tabuľke opatrení, projektov, aktivít a priorít podľa oblastí.

Tabuľka č. 21 – Tabuľka opatrení, projektov, aktivít a priorít podľa oblastí.

PO1: Prioritná oblasť – sociálna oblasť

Opatrenie **1.1 Komplexná starostlivosť o sociálne znevýhodnené skupiny občanov**

Projekt: 1.1.1 Komplexný projekt sociálnych služieb s výstavbou Domu seniorov

1.1 Bezpečná obec

1.1.1. Vybudovanie kamerového systému v obci

2.2 Výstavba oddychových zón

1.2.1 Revitalizácia parku A. Andrássyho

1.2.2 Revitalizácia futbalového areálu

1.2.3 Revitalizácia lokality „Slaná studňa – Aqua Mária“

PO2: Prioritná oblasť – hospodárska oblasť

Opatrenie **2.1. Podpora podnikateľov a zvyšovanie zamestnanosti v obci**

Projekt: 2.1.1 Vytváranie verejno-súkromných partnerstiev

2.2 Rekonštrukcia miestnych komunikácií, rigolov a verejných priestranstiev

2.2.1 Rekonštrukcia miestnych chodníkov a komunikácií (ul. Staničná, Športová, Alejová, Lipová Alej)

2.2.2 Revitalizácia verejných priestranstiev na lokalitách: pri cintoríne, pri futbalovom ihrisku

2.2.3 Stavebné úpravy vstupu do parku A. Andrássyho

2.2.4 Rekonštrukcia – úprava dažďových rigolov povrchových vôd

2.2.5 Stavebná obnova pivničných priestorov kaštieľa A. Andrássyho

2.2.6 Výstavba futbalovej infraštruktúry a detských ihrísk

2.2.7 Výstavba cyklochodníka od Slanej studne k Aqua Mária

2.2.8 Výstavba kolumbária v priestoroch cintorína

2.3 Znižovanie energetickej náročnosti budov

2.3.1 Stavebné úpravy a níženie energetickej náročnosti objektu obecného úradu a MŠ

2.4 Stavebné úpravy objektov obecných zariadení

2.4.1 Rekonštrukcia objektu Dom smútku

2.4.2 Revitalizácia autobusových zastávok

2.5 Výstavba obecných bytov

PO3: Prioritná oblasť – environmentálna oblasť

Opatrenie **3.1 Neznečisťujme si životné prostredie**

3.1.1 Vybudovanie verejnej kanalizácie a ČOV

3.2 Úsporne osvetlená obec

3.2.1 Rekonštrukcia verejného osvetlenia

3.3 Účinný a udržateľný systém odpadového hospodárstva

3.3.1 Podpora aktivít a zvyšovanie povedomia občanov v separovaní odpadov

3.3.2 Likvidácia a zabraňovanie vzniku nelegálnych skládok, kompostovanie

3.4 Šetrné životné prostredie

3.4.1 Využívanie obnoviteľných zdrojov energie (slnečná energia, štiepkovanie, výroba brikiet)

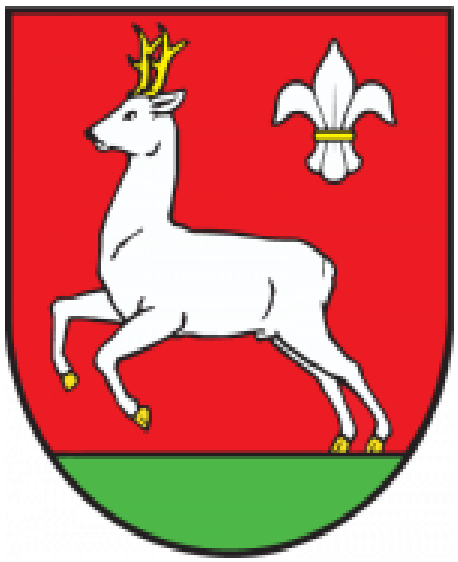

REALIZAČNÁ ČASŤ

PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE VEĽATY

2.17 Realizačná časť

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce s formou akčných plánov. Realizačná časť obsahuje:

Realizácia PRO predpokladá zabezpečenie činnosti na úrovni programu a na úrovni projektov. Realizácia začína po vypracovaní a schválení PRO v obecnom zastupiteľstve a zabezpečuje ju počas platnosti PRO v zmysle platnej legislatívy o podpore regionálneho rozvoja samosprávy /obec, mesto, VUC/. Podľa par. 12 Zákona NR SR č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja:

„Obec vo svojej pôsobnosti na účely podpory regionálneho rozvoja:

zabezpečuje a koordinuje vypracovanie a realizáciu programu rozvoja obce, pravidelne ho monitoruje a každoročne vyhodnocuje jeho plnenie, zabezpečuje súlad programu rozvoja obce s územnoplánovacou dokumentáciou, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis.“

Obecný úrad Veľaty má v oblasti prípravy a realizácie programu rozvoja dostatočné skúsenosti na programovej aj na projektovej úrovni: z prípravy a realizácie projektov financovaných zo štrukturálnych fondov v Programovom období 2015-2022, z prípravy a realizácie projektov financovaných z rôznych dotačných titulov v rokoch 2015-2022.

2.17.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie PRO

Obecné zastupiteľstvo

Realizácia programu rozvoja obce je činnosťou samosprávy obce a obec ju vykonáva prostredníctvom svojich orgánov /obecné zastupiteľstvo, starosta/. Najvyšším orgánom obce Veľaty je obecné zastupiteľstvo. Obecné zastupiteľstvo si môže zriadiť komisie zastupiteľstva ako svoje poradné orgány. Vo vzťahu k realizácií PRO obecné zastupiteľstvo berie na vedomie návrh strategickej časti dokumentu, schvaľuje celý dokument PRO a každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia, taktiež schvaľuje spolufinancovanie jednotlivých projektov

financovaných z doplnkových zdrojov financovania a z prostriedkov rozpočtu obce. Obecné zastupiteľstvo v rámci hodnotenia PRO schvaľuje každoročne hodnotiace a monitorovacie správy, rozhoduje o zmenách a aktualizácií programu, vo svojich uzneseniach týkajúcich sa hodnotenia PRO v prípade nutnosti korekcií rozdeľuje jednotlivé priority programu a akčného plánu medzi existujúce komisie obecného zastupiteľstva, ktoré sa zaoberajú monitorovaním a hodnotením ich realizácie.

Starosta

Najvyšším výkonným orgánom obce a jej predstaviteľom je starosta obce. Rozhoduje vo všetkých veciach správy obce, ktoré nie sú zákonom alebo štatútom vyhradené obecnému zastupiteľstvu. Vo vzťahu k realizácií PRO starosta riadi proces realizácie, na programovej úrovni podpisuje uznesenie obecného zastupiteľstva o strategickej časti dokumentu, schválenie celého dokumentu, vykonáva uznesenia a zastupuje obec vo vzťahu k štátnym orgánom, k právnickým a fyzickým osobám /riadiace orgány jednotlivých operačných programov, dodávatelia, fondy a iné/.

Obecný úrad

Organizačne a administratívne zabezpečuje veci zastupiteľstva a starostu, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom obecný úrad.

2.17.2 Systém hodnotenia a monitorovania PRO

Proces monitorovania PRO sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania PRO až do ukončenia jeho platnosti a to na úrovni projektov. Vstupnými údajmi pre monitorovanie sú údaje z plánovaných a dosiahnutých ukazovateľov výstupu, výsledku a dopadu jednotlivých projektov. Výstupom monitorovania je monitorovacia správa za príslušný rok schválená obecným zastupiteľstvom. Za prípravu monitorovacej správy za projekt je zodpovedný obecný úrad a za celkovú monitorovaciu správu je zodpovedný starosta. Výsledky monitorovania sú podkladom pre hodnotenie vykonávané na úrovni programu. Monitorovanie plnenia PRO bude stálym procesom zameraným na sledovanie zmien

prostredníctvom navrhnutých ukazovateľov, ktoré sa vzťahujú na jednotlivé projekty, ukazujú stav implementácie výstupov, výsledkov a dopadov a poukazujú na dosiahnutý vývoj vo vzťahu k akčnému plánu. Cieľom monitorovania je získavanie informácií o skutočnom plnení opatrení. V prípade nutnosti korekcií mimo rámec pravidelného každoročného hodnotenia PRO budú na základe podnetu starostu či komisie obecného zastupiteľstva a materiálu predložené do komisie obecného zastupiteľstva navrhovať a odporúčať opatrenia pre odstránenie nedostatkov a nezrovnalostí.

Formulár č. R – Plán hodnotenia a monitorovania

PLÁN PRIEBEŽNÝCH HODNOTENÍ PRO NA PROGRAMOVÉ OBDOBIE

2023 – 2027

Typ hodnotenia	Vykonať Prvýkrát	Dôvod vykonania /periodicita
Strategické hodnotenie	najskôr v r. 2024	podľa rozhodnutia obce a vzniknutej spoločenskej potreby
Tematické hodnotenie časti PRO	2024	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková čas vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne	Nerozhoduje	pri značnom odklone od stanovených cieľov a doľahnutých hodnôt ukazovateľov
Ad hoc hodnotenie celého PRO alebo jeho časti	2023-2027	na základe rozhodnutia starostu, podnetu poslancov

2.17.3 Akčný plán

Súčasťou realizačnej časti PRO obce Veľaty je aj akčný plán spracovaný na obdobie dvoch rokov /n+2/. Akčný plán je spracovaný podľa jednotlivých prioritných oblastí a bude obsahovať všetky projekty všetkých opatrení.

Formulár č. R 1- Akčný plán na roky 2023 - 2027

AKČNÝ PLÁN PRE PO1 – SOCIÁLNA OBLASŤ

Opatrenie 1.3.

1.3.1 Revitalizácia lokality „Slaná studňa“ – prírodný prameň
Termín: 2024

Zodpovedný: obec Financovanie: obec

AKČNÝ PLÁN PRE PO2 – HOSPODÁRSKA OBLASŤ

Opatrenie 2.2.

2.2.1. Lokalita pri hasičovni

Termín: 2024

Zodpovedný: obec Financovanie: obec

2.3.

2.3.1. Stavebné úpravy

Materská škola

Zodpovedný: obec Financovanie: PPA- Min. pôdohospodárstva SR

2.3.2. Andrassyho park

Zodpovedný: obec Financovanie: PPA- Min. pôdohospodárstva SR

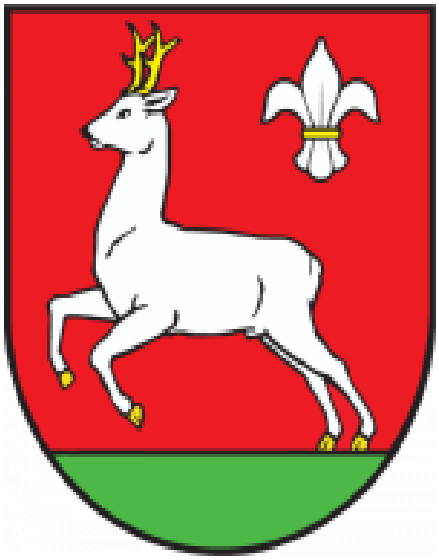

FINANČNÁ ČASŤ

PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE VEĽATY

2.18 Finančná časť

Vecné vymedzenie projektov jednotlivých opatrení sa premieta do finančného plánu.

Finančný plán predstavuje indikatívne kvalifikované odhady pre rozpočty jednotlivých projektov, v prípadoch kde to bolo možné priamo rozpočtované náklady. Do riešenia širokého spektra existujúcich rozvojových potrieb aktívne vstupujú viacerí aktéri /štát, miestna samospráva, súkromný sektor, mimovládne organizácie, občania atď./ s rôznymi kompetenciami, záujmami a finančnými zdrojmi. PRO a stratégia dosiahnutia stanoveného strategického cieľa vychádza z predpokladu, že príslušné orgány verejnej správy na národnej a regionálnej úrovni zabezpečia koordinovaný prístup pri realizácií intervencií na území kraja, ktorého predpokladom je vzájomná spolupráca a informovanosť kľúčových aktérov jeho rozvoja. Európske štrukturálne a investičné fondy predstavujú významný nástroj financovania rozvoja a poznanie presných pravidiel systému ich riadenia a finančného riadenia je pre úspešnosť PRO kľúčová. Indikatívny finančný plán predpokladá relatívne rovnovážne vynakladanie finančných prostriedkov pre jednotlivé politiky vo väzbe na stanovené priority.

2.18.1 Indikatívny finančný plán počas celej realizácie PRO

Zdroje financovania Programu rozvoja obce je možné rozčleniť na dve základné kategórie:

Riadne zdroje finančného zabezpečenia:

Verejné zdroje:

- Štátny rozpočet
- Štátne účelové fondy /Environmentálny fond, Štátny fond rozvoja bývania/
- Rozpočet vyšších územných celkov
- Rozpočet obce
-

Iné zdroje:

- Prostriedky fyzických osôb
- Prostriedky právnických osôb
- Úvery
- Príspevky medzinárodných organizácií
- Iné prostriedky

Doplnkové finančné zdroje:

- Finančné prostriedky z Európskej únie /Programovacie obdobie 2014-2020/

2.18.2 Viac zdrojové financovanie jednotlivých projektov

Financovanie jednotlivých projektov bude viac zdrojové a bude závisieť od aktuálnej finančnej situácie v obci v čase realizácie projektu. Financovanie sa bude opierať o zdroje obce, štátu, VÚC a súkromné zdroje. Vyčíslenie jednotlivých zámerov bolo stanovené kvalifikovaným odhadom, prieskumom a čiastočne vychádzalo z existujúcich výkazov výmer a rozpočtov. Konečné podoby budú súčasťou žiadosti o nenávratný finančný príspevok a budú vychádzať najmä z procesu verejného obstarávania.

Formulár č. F5 – Model viac zdrojového financovania

Prioritná oblasť	Celkové náklady	EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu
1.2. Bezpečná obec	15 000	0	10 000	0	5 000	15 000
1.3. Výstavba oddychových zón, revitalizácia parku a futbal. areálu	320 000	0	300 000	0	20 000	320 000
1.4. Výstavba cyklochodníkov	100 000	0	95 000	0	5 000	100 000
2.2. Rekonštrukcia miest. komunikácií, rigolov, chodníkov, verejných priestranstiev, cyklochodníkov	580 000	0	550 000	0	30 000	580 000
2.3. Zníženie energetickej náročnosti KD, OÚ	250 000	0	230 000	0	20 000	250 000
2.4. Rekonštrukcia obecných	110 000	0	100 000	0	10 000	110 000

zariadení						
2.5. Výstavba obecných bytov	600 000	0	580 000	0	20 000	600 000
3.1. Kanalizácia, ČOV	6 500 000	6 450 000	50 000			6 500 000
3.2. Úsporné osvetlená obec	60 000	0	55 000	0	5000	60 000
3.3. Zvýšenie kvality života v obci	20 000	0	18 000		2 000	20 000
3.4. Využívanie obnoviteľných zdrojov	50 000	0	45 000	0	5 000	50 000

2.18.3 Systém hodnotenia a zaraďovania projektov do financovania

Pri schvaľovaní financovania jednotlivých projektov je nutné prihliadať na ich dôležitosť a význam vo vzťahu k rozvoju obce. Najvyššiu prioritu majú projekty, ktoré vyplývajú priamo z legislatívy Slovenskej republiky a Európskej únie a projekty, ktoré riešia mimoriadne alebo havarijné situácie.

Formulár č. F 3 – Hodnotenie tabuľky pre výber projektov

Kategória	Úroveň dôležitosti	Hodnotiace kritérium	Opatrenia
1.	Najvyššia	projekty vyplývajúce zo zákona alebo legislatívy EÚ projekty, ktoré riešia mimoriadne alebo havarijné situácie	2.2, 2.3,2.4,3.1.,3.4,
2.	Vysoká	projekty vyplývajúce a podporené v rámci obec. zastupiteľstva, projekty MAS	1.2,1.3,1.4,2.5,3.2,

		projekty s právoplatným stavebným rozhodnutím, ukončením VO	
3.	Stredná	projekty s možnosťou uchádzania sa o doplnkové zdroje financovania	2,1,3.3
4.	Nízka	projekty definované ako zámery, vízie	1,1
5	Najnižšia	ostatné	

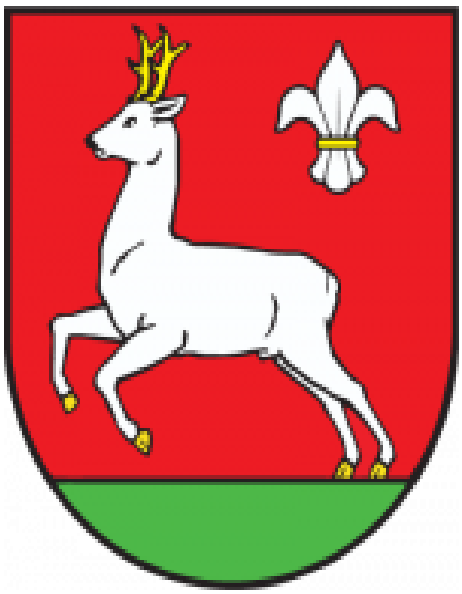

ZÁVER

PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE VEĽATY

2.19 Záver

Každý programový dokument a Program rozvoja obce obzvlášť, dostáva svoj zmysel nie jeho vytvorením, ale v procese jeho realizácie. Prax a samotné napĺňanie cieľov, priorít a opatrené PRO je skúškou kvality procesu programovania a jeho zmysluplnosti. V procese spracovania rozvojového programu obce sa aktivizujú mnohé, často dovtedy neodskúšané miestne zdroje, najmä z oblasti ľudských kapacít. Miestne samospráva ako garant a zadávateľ spracovania programu rozvoja obce, má byť zároveň garantom aj toho, aby tento potenciál, ktorý sa v procese tvorby PRO vytvoril, naplnil svoju hodnotu v procese reálneho napĺňania programu.

PRO obce Veľaty je potrebné posudzovať ako dokument otvorený, ktorý sa môže dopĺňať a aktualizovať o nové aktivity podľa rozvoja sektorov a podľa úspešne realizovaných častí programu rozvoja územia. Je zrejmé, že najmä v dnešnej dobe je veľmi zložité dokázať exaktne naformulovať prognózu rozvoja územia na dobu viac ako 5 rokov. Z tohto dôvodu je nesmierne dôležité akceptovať „živosť“ tohto dokumentu, nakoľko iba priebežných vyhodnocovaním situácie v obci, regióne a spoločnosti a následným aktualizovaním dokumentu je možné zabezpečiť jeho aktuálnosť a zmysluplnosť.

Formulár č. Z 1

Schválenie PRO

Dokument:

- Program rozvoja obce Veľaty na roky 2023 – 2027
- Program rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja VÚC, v ktorej sa obec nachádza, je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce. Dokument je štruktúrovaný podľa Metodiky na vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC (v zmysle novely Zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja schválenej vládou SR 18.júna 2014).

Spracovanie:

- Spracovanie PRO vykonala obec v spolupráci s poradenskou spoločnosťou
- PRO sa spracovával v období: 12/2022 – 03/2023

Prerokovanie:

- Prerokovanie v orgánoch samosprávy (výbory, komisie, rada)
- Verejné pripomienkovanie

- Posudzovanie SEA je nerelevantné

Schválenie:

- Návrh uznesenia obecného zastupiteľstva – OZ schvaľuje predložený „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľaty na roky 2023 – 2027“ dňa 14.03.2023 - **uznesenie č. 19/a/2023.**